

Sít'ové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2018

Sít'ové mapování cévnatých rostlin probíhalo na Vsetínsku již šestou vegetační sezónu. Sběr botanických dat na území vsetínského okresu, přesněji pouze na území ležícím mimo Chráněnou krajinnou oblast Beskydy, navazoval na pilotní část, která proběhla v roce 2013 (TKÁČIKOVÁ et al. 2013) a na výsledky z let následujících 2014 až 2017 (TKÁČIKOVÁ et al. 2014, TKÁČIKOVÁ 2015a, 2016, 2017a) s využitím metodiky použité během sít'ového mapování cévnatých rostlin na území CHKO Beskydy (POPELÁŘOVÁ et al. 2011). Základním cílem mapování bylo zjištění přítomnosti všech druhů cévnatých rostlin v jednotlivých mapovacích polích (Obr. 1) ve vybraném území. Pozorované rostliny se zaznamenávaly do tzv. škrtačích formulářů. V roce 2018 mapování probíhalo v devíti mapovacích čtvrcích zvolených tak, aby co nejlépe zachycovaly druhovou diverzitu květeny. Výběr byl cílen na průzkum čtvrců v severní polovině okresu na katastru obcí Mikulůvka, Pržno a Oznice. Další zkoumané čtverce byly vybrány v jižní části okresu na katastrech obcí Lačnov, Pozděchov, Prlov a Valašská Polanka. Čtverce pokrývaly území ležící ve čtyřech fytochorionech zasahujících na území vsetínského okresu – 76a. Moravská brána vlastní, 79. Zlínské vrchy, 80a. Vsetínská kotlina (podokres fytochorionu 80. Střední Pobečví) a 81. Hostýnské vrchy.

Celkem bylo v roce 2018 v devíti mapovacích čtvrcích zaznamenáno 3151 údajů o výskytu cévnatých rostlin. Podle aktuálního červeného seznamu (GRULICH 2017) se tyto údaje týkají i 50 ohrožených či vzácnějších taxonů cévnatých rostlin (TKÁČIKOVÁ 2018).

Z fytogeograficky významných druhů jsou zastoupeny druhy s širší vazbou na Karpaty. Tyto druhy zasahují do České republiky od východu a vyskytují se pouze na východní či severovýchodní Moravě nebo jen vzácně pronikají až do východních Čech. Z této skupiny byly zaznamenány druhy *Dentaria glandulosa* a *Scilla kladnii*. Další skupina je tvořena druhy rozmanitého rozšíření, které jsou v ČR převážně vázané na karpatskou oblast, jsou to *Carex pilosa*, *Carex pendula*, *Euphorbia amygdaloides*, *Isopyrum thalictroides* aj. Výrazná je také skupina zástupců vstavačovitých (*Cephalanthera damasonium*, *C. longifolia*, *Dactylorhiza fuchsii*, *D. majalis*, *Epipactis helleborine*, *E. purpurata*, *Listera ovata*, *Neottia nidus-avis*, *Orchis mascula* a *Platanthera bifolia*) a skupina teplomilných a suchomilných druhů rostlin (*Cirsium acaule*, *Rosa gallica*, *Trifolium ochroleucon*). Další výraznou skupinu tvoří druhy lesní, vázané na zachovalé listnaté lesy (*Aconitum lycoctonum*, *Aquilegia vulgaris*, *Arum cylindraceum*, *Cerastium lucorum*, *Lilium martagon*, *Stachys alpina*) a jedlobučiny (*Dentaria enneaphyllos*, *Dentaria glandulosa* a *Veronica montana*). Zajímavá je i skupina vzácnějších plevelů (*Aphanes arvensis*, *Ranunculus arvensis*) a druhů šířících se podél železnic, respektive využívající volnou ekologickou niku (*Saxifraga tridactylites*). Za pozornost stojí také skupina vlhkomilných lučních druhů (*Carex flava*, *Epilobium palustre*, *E. parviflorum* a *Gladiolus imbricatus*). V jižní části okresu byly potvrzeny známé i nalezeny nové lokality dvou fytogeograficky významných druhů *Aremonia agrimonoides* a *Crocus albiflorus*.

Za nejvýznamnější nálezy v roce 2018 je možné považovat nové lokality dvou fytogeograficky významných druhů v jižní části okresu – řepíček řepkovitý (*Aremonia agrimonoides*) a šafrán bělokvětý (*Crocus albiflorus*). Zajímavý je také výskyt silně ohrožené ladoňky karpatské (*Scilla kladnii*) v dubohabřině na okraji obce Mikulůvka. Dlouhodobě známá lokalita tohoto druhu v Přírodní památce U Vaňků s bohatou populací tohoto druhu je vzdálena ca 500 m vzdušnou čarou přes koryto Vsetínské Bečvy. Ladoňka karpatská se vyskytuje pouze v povodí Bečvy zhruba od Vsetína po Kroměříž. Na nejvýše uváděné lokalitě proti proudu Bečvy – na svazích Ostré hory (475 m n. m.) u Vsetína v místní části Semetín je ladoňka považována za vyhynulou (cf. TRÁVNÍČEK 2010). U nově nalezených mikrolokat není jasné, zda se jedná o původní výskyt nebo druhotné zplanění. Druh byl totiž zejména v minulosti přenášen do zahrádek jako dekorativní časně jarně kvetoucí rostlina. Také mikrolokalita v Mikulůvce navazuje na menší zástavbu chaty a rodinného domku.

Obr. 1: Aktuální přehled vymapovaných čtverců síťového mapování okresu Vsetín mimo CHKO Beskydy.

Fig. 1: Current overview of grid cells of the floristic mapping project in the Vsetín district outside of the PLA Beskydy.

Síťové mapování cévnatých rostlin je víceletý projekt. V roce 2017 po pětiletém trvání projektu byla prozkoumána polovina (48) ze všech mapovacích čtverců zasahujících na území okresu Vsetín mimo CHKO (96) a výsledky byly shrnuty a publikovány (Tkáčiková 2017b). V roce 2018 bylo prozkoumáno dalších devět čtverců. Projekt bude pokračovat i v dalších letech, kdy je potřeba prozkoumat 39 čtverců. V průběhu mapování funguje informační webová stránka (www.mapovaniivs.cz), kde jsou průběžně zveřejňovány aktuality k projektu. Potenciální noví mapovatelé zde o síťovém mapování naleznou také všechny základní informace pro případ, že by se do něj chtěli aktivně zapojit. Nalezené druhy jsou postupně zapisovány do nálezové databáze Moravskoslezské pobočky ČBS (www.nalezovka.cz). Síťové mapování je realizováno zapsaným spolkem Rosička, pod záštitou Moravskoslezské pobočky České botanické společnosti.

LITERATURA

- GRULICH V. (2017): Červený seznam cévnatých rostlin ČR. – In: Grulich V. & Chobot K. [eds], Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. *Příroda* 35: 75–132.
- POPELÁŘOVÁ M., HLISNIKOVSÝ D., KOUTECKÝ P., DANČÁK M., TKÁČIKOVÁ J., VAŠUT R. J., VYMAZALOVÁ M., DVORSKÝ M., LUSTYK P. & OHRYZKOVÁ L. (2011): Rozšíření vybraných taxonů cévnatých rostlin v CHKO Beskydy a blízkém okolí (Výsledky mapování flóry z let 2006–2009). *Zprávy České botanické společnosti*, 46: 277–359.
- TKÁČIKOVÁ J. (2015a): *Sítové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2015*. Ms., 45 pp. [Depon. in: Odbor životního prostředí KÚ Zlín.]
- TKÁČIKOVÁ J. (2016): *Sítové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2016*. Ms., 40 pp. [Depon. in: Odbor životního prostředí KÚ Zlín.]
- TKÁČIKOVÁ J. (2017a): *Sítové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2017*. Ms., 49 pp. [Depon. in: Odbor životního prostředí KÚ Zlín.]
- TKÁČIKOVÁ J. (2017b): *Sítové mapování cévnatých rostlin v části okresu Vsetín mimo CHKO Beskydy. Výsledky z let 2013–2017. Zprávy Moravskoslezské pobočky ČBS 6, Příloha 1: 1–56.*
- TKÁČIKOVÁ J. (2018): *Sítové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2018*. Ms., 46 pp. [Depon. in: Odbor životního prostředí KÚ Zlín.]
- TKÁČIKOVÁ J., DANČÁK M., HLISNIKOVSÝ D. & HLAVATÁ J. (2014): *Sítové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2014*. Ms., 17 pp. [Depon. in: Odbor životního prostředí KÚ Zlín.]
- TKÁČIKOVÁ J., DANČÁK M., KOCIÁN P. & HLISNIKOVSÝ D. (2013): *Sítové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín*. Ms., 14 pp. [Depon in: Muzeum regionu Valašsko, Valašské Meziříčí.]
- TRÁVNÍČEK B. (2010): Scilla L. – In: Chrtěk J., Kaplan Z. & Štěpánková J. [eds]: *Květena České republiky* 8. Academia, Praha, 613–628.

JANA TKÁČIKOVÁ

Rosička z. s., Jarcová 102, CZ-756 24 Bystřička; e-mail: janatkacikova@seznam.cz